

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 15C/66/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718204862
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Štillová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2019:5718204862.4

Rozhodnutie

Okresný súd Martin pred sudkyňou JUDr. Miriam Štillovou v spore žalobcov 1/: F. Q., V.. XX.X.XXXX, P. Y. XXXX/XX, E., XXX XX B. B., X/ T. Š., V.. X.X.XXXX, P. B. XXXX/XX, XXX XX B. R., O.Á. O. O. Ž. X/ (R.), X/ L. Q., V.. XX.X.XXXX, B. XXXX/XX, XXX XX B. R., X/ F. Q., V.. XX.XX.XXXX, X. I. XXXX/XX, XXX XX B. B., X/ R. P.Á., V.. X.X.XXXX, P. X. I. XXXX/XX, XXX XX B. B., žalobcovia 1/ až 5/ zastúpení Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Nám. Sv. Egídia č. 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029 proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevskeho rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 45 000 eur titulom nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d n u t i e :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 8000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 13.000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 3/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1 000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 4/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1 000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 5/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1 000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Vo zvyšku sa žaloba zamietá.

VII. Žalobkyňa 1/ má právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

VIII. Žalobkyňa 2/ má právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

IX. Žalovaný má právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyni 3/ v rozsahu 74 %. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

X. Žalovaný má právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyni 4/ v rozsahu 74 %. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

XI. Žalovaný má právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyni 5/ v rozsahu 74 %. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne sa žalobou doručenu súdu 10.12.2018 domáhali vo vzťahu k žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy za spôsobenie poškodenia zdravia s následkom smrti ich syna, otca, brata a druha. V odôvodnení žaloby uviedli, že dňa 6.12.2015 v čase okolo 4:45 hod. na ceste z Martina do Sučian došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil J. Š., vodič motorového vozidla značky Mazda, EČV: I. XXX P., povinne zmluvne poistený u žalovaného. Pri dopravnej nehode zahynul J. Š., V.. XX.X.XXXX. Z rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 23T/35/2016 zo dňa 11.11.2016 vyplýva, že zodpovedným subjektom bol J. Š., V.. X.XX.XXXX. Nebohý J. Š.B. bol otcom žalobkyne 2/, ktorej matkou je žalobkyňa 3/. Žalobkyňa 1/ bola matkou nebohého a žalobkyne 4/ a 5/ jeho sestrami. Smrť otca, partnera, syna a brata zasiahla jeho najbližších tak ťažko aj preto, že bola nečakaná a tragická. Tragické vyhasnutie života zanechalo v rodine žalobcov prázdne miesto, ktoré nie je možné ničím zaplniť. Jeho smrť vážne zasiahla do súkromia všetkých žalobkýň, hlboko zranila celú jeho rodinu, ktorá s touto smutnou udalosťou sa už nikdy celkom nevysporiada. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči žalovanému zakladá Európska právna úprava poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ako aj judikatúra Európskeho súdneho dvora. Žalobcovia taktiež poukazujú aj na právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v uznesení č. k. III ÚS/666/2015 zo dňa 11.10.2016. Aj rozhodovacia prax slovenských súdov už v danej veci ustálila, že je teda daná pasívna legitímácia žalovaného, teda poisťovne. Žalobkyne si uplatňujú voči žalovanému nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy poukazujú aj na úpravu zákonného úrazového poistenia, t.j. z poistenia pri pracovných úrazoch. Pokiaľ totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca zakladá § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pozostalým nárok na odškodnenie. Toto odškodnenie je náhradou nemajetkovou ujmy poskytované z úrazového poistenia. Neexistuje žiadny logický dôvod, prečo by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri úmrtí ich blízkeho ako zamestnanca mala byť krytá poistením, zatiaľ čo v prípadoch, keď nejde o zamestnanca, by tomu tak byť nemalo. Žalobkyňa 2/ ako dcéra nebohého si uplatňuje nárok vo výške 13 000 € a ostatné žalobkyne vo výške 8 000 €.

2. Podaním doručeným súdu dňa 3.1.2019 (č. I. 44) sa do konania vyjadroval žalovaný, ktorý mal za to, že nie je daná jeho pasívna legitímácia. Mal za to, že nemajetková ujma nie je krytá zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Je pravdou, že v čase vzniku poistnej udalosti zo dňa 6.12.2015 bolo osobné motorové vozidlo značky Mazda, EČV: I.-XXX P. povinne zmluvne poisteného u žalovaného Poistnou zmluvou č. 8018870421 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Túto poistnú zmluvu uzatvoril dňa 18.2.2014 J. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XX, XXX XX Š.. Ďalej poukázal na to, že poistený J. Š. ohlásil poistnú udalosť k poistnej zmluve č. 8018870421, ktorú eviduje žalovaný pod č. 1580126347. Na základe predložených dôkazov poškodenej žalobkyne 1/ boli uhradené preukázané nároky na náhradu škody pozostávajúce z nákladov spojených s pohrebom, po odrátaní príspevku na pohreb, a po odrátaní aj 50 %-nej spoluviny, jej bola poukázaná čiastka 422,22 €. Žalovaný sa nestotožňuje s právnym názorom, že pod škodu je potrebné zahrnúť aj nemajetkovú ujmu a táto by mala byť krytá zákonom č. 381/2001 Z. z., nakoľko tento právny názor sa výrazne odkláňa od výkladu, ktorý bol obsiahnutý napr. najprv v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.4.2011, ako aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, v ktorom NS SR jasne vyslovil „ Keďže slovenské právo neuplatňuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.“ So zreteľom na uvedené zákonné ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 OZ. Žalovaný sa preto v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom vysloveným najvyšším súdom v týchto rozhodnutiach. Žalovaný teda má za to, že nárok uplatnený žalobcami nie je poistením krytý aj po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013 vo veci Hassová C-22/2012, aj po rozhodnutiach ústavného súdu a preto pasívna legitímácia žalovaného neprichádza Allianz - Slovenskej poisťovne, a.s. ako žalovaného neprichádza do úvahy.

Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy s tým, že musí prihliadať na dve hľadiská, a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Žalobkyne v žalobnom návrhu žiadnym spôsobom neodôvodňujú uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy v úhrnnej sume 45 000 €, neopisujú intenzitu vzťahu žalobkýň so zomrelým, len poukazujú na nesúvisiace ustanovenia § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, čo žalovaný nepovažuje za adekvátne zdôvodnenie výšky uplatnených nárokov. Žalovaný poukazuje na to, že z právoplatného trestného rozsudku vyplýva, že zomrelý J. Š. bol pod vplyvom alkoholu ako kráčajúci chodec, kde mu bolo teda namerané 1,67 promile alkoholu v krvi a 2,46 promile alkoholu v moči. Z tohto dôvodu poukazuje žalovaný aj na ust. § 441 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak by bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením znáša ju sám. Žalovaný má za to, že poškodený, teda zomrelý J. Š. sa na vzniku škody spolupodieľal v minimálne rozsahu 50 %, a preto žiada, aby súd zohľadnil aj okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody a prihliadol na výrazné spoluzavinenie zo strany poškodeného - chodca, ktorý kráčal po ceste nesprávnym spôsobom, neoznačený reflexnými prvkami a navyše pod výrazným vplyvom alkoholu. Zároveň rovnako žalovaný namieta aj uplatnený úrok z omeškania, nakoľko povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Zároveň žalovaný vzniesol aj námietku premlčania z toho dôvodu, že dňa 6.12.2015 došlo pri dopravnej nehode k úmrtiu J. Š. a premlčacia doba je 3-ročná s tým, že z uznesenia Okresného súdu Martin vyplýva, že žaloba žalobkýň bola doručená na Okresný súd až dňa 10.12.2018, t.j. po márnom uplynutí premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 6.12.2018. Na základe uvedených žiadal žalovaný žalobu žalobkýň v celom rozsahu zamietnuť.

3. Podaním doručeným súdu 22.1.2019 (č. I. 69) sa vyjadrovali žalobkyne k vyjadreniu žalovaného. Poukázali na to, že žaloba bola podaná elektronicky dňa 5.12.2018 a predložili súdu doklad o doručení žaloby, z ktorého je zrejмый dátum doručenia 5.12.2018 o 14,30 hod. Zároveň trvali na tom, že je daná pasívna legitímácia žalovaného a poukázali na to, že žalovaný opomenul, že nim citované rozhodnutia boli prelomené neskoršími rozhodnutiami, a to uznesením č. k. 7Cdo/170/2016 zo dňa 30.1.2018, ktoré Najvyšší súd SR vydal práve s poukazom na právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v uznesení sp. zn. III ÚS/666/2016 zo dňa 11.10.2016 a plne v súlade s judikatúrou súdneho dvora, z ktorého žalobkyne citovali v samotnej žalobe. Vo vzťahu k miere spoluzavinenia žalobkyne poukazujú na to, že táto bola zohľadnená vo výške žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy.

4. Podaním doručeným súdu dňa 31.1.2019 (č. I. 79) sa vyjadroval žalovaný. Trval na tom, že nie je v spore pasívne vecne legitímovaný. Čo sa týka námietky premlčania, tak na nej trvá a v tomto smere poukázal na osobitnú právnu úpravu premlčania nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi, kde podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, pričom uvedené ustanovenie odkazuje na § 106 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu žalobou uplatňovaný nárok voči žalovanému je premlčaný a žalovaný namieta premlčanie. K dopravnej nehode malo dôjsť 6.12.2015, kde J. Š. zomrel následkom zranení 6.12.2015, čiže v ten deň bolo zrejмый, kto je za vznik škody zodpovedný a začala plynúť 2-ročná subjektívna premlčacia lehota v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula 6.12.2017. Čiže má za to žalovaný, že žaloba bola uplatnená na súde po uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej lehoty a žalobou uplatnený nárok je z tohto dôvodu premlčaný. Teda žalovaný trvá na vznesenej námietke premlčania, žiada žalobu zamietnuť. Tvrdenia žalobcov, že spoluvina bola zohľadnená vo výške žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy považuje žalovaný za účelové, nakoľko zo žaloby táto skutočnosť nevyplýva.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie pripojením si trestného spisu sp. zn. 23T/35/2016. Sudkyňa oboznámila strany sporu, na pojednávaní konanom dňa 12.6.2019 (č. I. 105 rub súdneho spisu), že bol trestný spis pripojený a teda mohli strany sporu prísť do neho nahliadnuť. Ďalej súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami, ktoré do konania doložili strany sporu. Vykonal výsluch žalobkyne 1/, žalobkyne 3/, žalobkyne 4/ a žalobkyne 5/. Keďže žalobkyňa 2/ - išlo o maloleté dieťa, zástupca žalobkýň netrval na jeho výsluchu, doručil akurát listinný dôkaz, a to psychologický nález so súhlasom matky maloletého dieťaťa (č. I. 124 súdneho spisu), s ktorým sa súd oboznámil.

6. V konaní bolo nesporne preukázané, že došlo k dopravnej nehode, a to tým spôsobom, že poistenec žalovaného J. Š. dňa 6.12.2015 v čase o 4:45 hod. viedol osobné motorové vozidlo, značky Mazda MPV, ev. č. I.-XXXBG po ceste č. I/18 v smere jazdy od Martina na smer na Sučany, pričom, keď sa nachádzal

v kilometri: 482,30 za mestom Martin, tak sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla, následkom čoho neskoro spozoroval pod vplyvom alkoholu kráčajúceho chodca J. Š., nar. XX.X.XXXX, kráčajúceho vo vnútri priebežného jazdného pruhu v jeho smere jazdy, ktorý bol pod vplyvom 1,67 promile alkoholu v krvi a 2,46 promile alkoholu v moči, ktorého zachytili prednou pravou časťou vozidla následkom čoho bol chodec odhodnený mimo cestu na pravú stranu, pričom chodec J. Š., nar. XX.X.XXXX utrpel polytrauma - zranenia nezlučiteľné so životom, pričom bezprostrednou príčinou smrti bola mozgová smrť v dôsledku zlomenín spodiny lebečnej, roztrhnutia väzivového spojenia hlavy a krčnej chrbtice a pri pomliaždení mozgového kmeňa. Z dôvodu tejto dopravnej nehody bol vodič J. Š. uznaný za vinného v trestnom konaní sp. zn. 23T/35/2016, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona.

7. Podľa § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 429 OZ prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatovať.

Podľa § 853 ods. 1 občiansko-právne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto, ani iným zákonom, upravujú ust. toto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom zákone tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

8. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení má poistenec poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené, preukázané nároky na náhradu:

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov,
- d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému.

9. Čo sa týka žalovaného, tak ten od začiatku namietal svoju pasívnu legitímáciu vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, nakoľko mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je predmetom tohto konania, nie je podľa žalovaného oprávneným nárokom podľa zákona č. 381/2000 Z. z. Zároveň poukazoval na viaceré rozhodnutia, či už NS SR.

Súd sa však s týmito tvrdeniami zástupcu žalovaného nestotožnil a mal za to, že je daná pasívna legitímácia žalovaného v súvislosti s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy. V tomto smere sa plne stotožňuje s právnou argumentáciou, ako aj s rozhodnutiami, na ktoré sa odvolával zástupca žalobcov, a to na uznesenie Ústavného súdu SR ÚS III. 666/2016-36, uznesením č. k. 7Cdo/170/2016 zo dňa 30.1.2018 .

10. Podľa ústavného súdu (ÚS III. 666/2016-36) tento nespochybňuje, že koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku pri svojom vzniku skutočne vychádzal z pojmu škoda ako materiálneho, a tým aj presne kvantifikovaného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i § 442 ods. 1 OZ podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk) v relácii k ods. 2 toho istého ustanovenia, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Lenže aj v tomto prípade je fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku, jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca). Ak teda slovenský zákonodarcu do

zákonného pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákon nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorca úniknej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom. Súd je teda toho názoru, že je potrebné extenzívny prístup k interpretácii pojmu škoda plynúceho z judikatúry Súdneho dvora. Tento pojem zahŕňa aj pojem nemajetkovej ujmy z titulu občiansko-právnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný rodinný život spôsobením usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Zo slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy Európskeho deliktálneho práva, ktoré definuje škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú zákonom chránených záujmov (Ústavný súd Českej republiky č. k. 642/02). Vo svetle uvedeného eurokomfortného výkladu ustanovenia §4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou dopravného prostriedku, a teda žalovaný je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného 1/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom. Súd teda na základe uvedeného právne uzatvára, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú pasívne vecne legitimovaní v súvislosti s uplatnenou náhradou škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj náhradou nemajetkovej ujmy.

11. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 - § 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka, ak sa dlžník premlčania dovoľá. Nemožno premlčané právo veriteľa priznať.

Podľa § 100 ods. 2 OZ premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 106 ods. 1 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

12. Ďalšou otázkou, ktorou sa súd zaoberal bola vznesená námietka premlčania zo strany žalovaného. Žalovaný vo svojom vyjadrení vzniesol najprv námietku premlčania z dôvodu, že mala byť žaloba žalobkyní doručená na okresný súd až 10.12.2018, t.j. po márnom uplynutí premlčacej doby, ktorá podľa žalovaného uplynula dňa 6.12.2018. Pri tejto vznesenej námietke premlčania žalovaný vychádzal z trojročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Súd zo žaloby zistil, že táto bola doručená na Okresný súd Martin dňa 5.12.2018 o 14:30 hod. (č.l. 10-11 súdneho spisu) s tým, že k dopravnej nehode a k úmrtiu J. Š. došlo dňa 6.12.2015. Súd teda považoval prvotne vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného za nedôvodnú, nakoľko žaloba bola podaná včas, v rámci premlčacej doby. Žalovaný v ďalšom podaní trval na námietke premlčania, avšak už z iných dôvodov. Tu poukázal na osobitnú právnu úpravu premlčania nároku na náhradu škody podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka a mal za to, že došlo k premlčaniu z toho dôvodu, že k dopravnej nehode došlo 6.12.2015, v tento deň J. Š. aj zomrel následkom zranení dňa 6.12.2015. V tento deň bol zrejmé, kto je za vznik škody zodpovedný a začala plynúť dvojočná subjektívna premlčacia lehota v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka, ktorá mala uplynúť dňa 6.12.2017. Keďže žaloba podaná na súd 5.12.2018, žaloba bola uplatnená až po uplynutí subjektívnej dvojočnej premlčacej doby. Súd považuje aj túto ďalšiu námietku premlčania za nedôvodnú. Má za to, že predmetom konania je nárok žalobkyní na priznanie nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako zásah do ich súkromia, rodinného života, ku ktorému malo dôjsť smrťou ich syna, brata, druhá, otca a tento nárok žalobkyní nie je premlčaný. Je zrejmé, že k dopravnej nehode a následne k úmrtiu J. Š. došlo 6.12.2015. Dňom nasledujúcim po tomto dni začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie nárokov žalobkyní na náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s ochranou osobnosti upravenou v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobkyne žalobu podali na súd 5.12.2018, t.j. nie po uplynutí premlčacej doby, nakoľko premlčacia doba uplynula dňom 6.12.2018. Súd sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovaného, že premlčaciu dobu je potrebné posudzovať podľa osobitnej úpravy premlčania nároku na náhradu škody, teda podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Súd je toho názoru, že je potrebné premlčaciu dobu posudzovať podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka. To znamená, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej

lehote. Súd poukazuje súd aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/279/200, a k obdobným záverom dospel aj Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/265/2009, sp. zn. 1Cdo/100/2009, sp. zn. 2Cdo/194/2011. Podľa názoru súdu, osobitosť úpravy premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzhľadom na úpravu premlčania práva na náhradu škody upravenej v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka s úpravou jej premlčania v § 106 Občianskeho zákonníka, je práve rozdielny charakter týchto nárokov, hoci obidva sú nároky vyplývajúce z dopravnej nehody.

13. Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavu osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobcovia domáhali svojim žalobným návrhom, tak táto vyjadruje náhradu za utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu, smútku, straty zo spoločnosti s milovanou osobou. K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu jednotu rôznym spôsobom. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú existencia ujmy, spočívajúca v poškodení duševného zdravia žalobkyní, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon - spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobkyní a príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním. Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž to zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť v súkromnej sfére, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava zároveň rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby, v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. V prípade, že medziľudské vzťahy tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je práve návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ust. o ochrane osobností primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ustanovenia § 11 a nasl. OZ poskytnú právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy - imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je život rodiny zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, hlavne vzťahy sociálne a morálne. Súdna prax tuzemských súdov pripustila žaloby na náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré si uplatňujú postihnuté a blízke osoby, ktorých právo na súkromný a rodinný život bolo dotknuté úmrtím blízkej osoby. Je nepochybné, že úmrtie blízkej osoby predstavuje závažný zásah do práva na súkromie dotknutej fyzickej osoby ako jedného z čiastkových, osobnostných práv fyzickej osoby. To znamená, že k vzniku občiansko-právnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, a to existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, musí ísť

o zásah neoprávnený a musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Aj judikatúra tuzemských súdov považuje úmrtie blízkej osoby za závažný zásah do práva na súkromie.

15. Nepochybne bolo preukázané, že poistenec žalovaného ako vodič motorového vozidla značka Mazda, ev. č. I. spôsobil smrť, synovi, otcovi, bratovi, druhovi a tento trestný čin spáchal tým spôsobom, že sa nevenoval dostatočne vedeniu motorového vozidla a neskoro spozoroval pod vplyvom alkoholu kráčajúceho chodca, teda zomrelého J. Š., čím teda ho zachytil prednou pravou časťou vozidla, a ktorý bol odhodnený mimo cesty na pravú stranu a utrpel zranenia nezlúčiteľné so životom. Z trestného rozsudku vydaného v konaní sp. zn. 23T/35/2016, vyplýva, že poistenec žalovaného J. Š. bol uznaný za vinného tým, že inému z nebanlivosti spôsobil smrť a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú podľa zákona a spáchal trestný čin usmrtenia. Súd teda dospel k záveru, že konaním poistenca žalovaného ako vodiča, ktorý bol právoplatne odsúdený, ktorý naplnil skutkovú podstatu prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného poriadku tým, že teda spôsobil synovi, otcovi, druhovi, sestram a bratovi žalobkyň 1/ až 5/ z nebanlivosti smrť, a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania, teda porušením dôležitej povinnosti. To znamená, že došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobkyň 1/ až 5/ na ochranu osobnosti, konkrétne k zásahu do práv na súkromie ako jednou z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému poskytuje ochranu práve § 11 Občianskeho zákonníka.

16. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobkyne uplatnili, a to žalobkyňa 2/ ako dcéra nebohého J. Š. si uplatnila 13 000 € a ostatné žalobkyne po 8 000 €, tak súd im tieto náhrady nemajetkovej ujmy nepriznal v celom rozsahu.

Pri rozhodovaní je potrebné na strane poškodených skúmať intenzitu vzťahu žalobkyň so zomretým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, príp. poskytnutie inej satisfakcie. Na strane zodpovednej osoby, čiže pôvodcu zásahu je potrebné skúmať postoj osoby, ktorá za škodu zodpovedá (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.), dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, jeho majetkové pomery, miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby.

17. Zomrelý Jaroslav Štrba bol vo vzťahu k žalobkyň 1/ jej syn. Z výpovede žalobkyne 1/ na pojednávaní vyplynulo, že nebohého J. Š. mala ako slobodná matka. Nemala s ním žiadne problémy, v škole sa dobre učil, ten vzťah k synovi bol veľmi dobrý. V 19-tich rokoch sa spoznal s priateľkou, po 5-tich rokoch vzťahu sa odsťahoval k priateľke, s ktorou mal dcéru a vždy keď prišiel vlakom z práce zastavil sa každý deň doma, potom išiel pre dcéru do škôlky. Aj soboty, nedele navštevoval žalobkyňu 1/ ako matku aj s dcérou, teda vnučkou. Žalobkyňa 1/, ale poukázala na to, že nebola nejakým spôsobom odkázaná na syna, pretože žil v spoločnej domácnosti s priateľkou, chodil k nej s priateľkou a s vnučkou na návštevy. Potvrdila, že výrazne pociťuje stratu syna, stále čaká, že príde k nej na návštevu. Na otázku, ktorú jej položila žalovaná, či teda po tej nehode vyhľadala lekársku pomoc, žalobkyňa 1/ uviedla, že nevyhľadala, sama si zobrala lieky, keďže má vysoký tlak. Z výpovede žalobkyne 1/ na pojednávaní je zrejmé, že smrť jej syna zasiahla do jej súkromného, rodinného života, do jej duševnej sféry s tým, že stratila milovaného syna, s ktorým dobre vychádzali.

18. Čo sa týkalo žalobkyne 2/ išlo o dcéru zomrelého maloletú T. Š.. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že ju súd nevypočul na pojednávaní žalobkyňu 2/, ale má za to, keďže išlo o otca žalobkyne 2/, tak uvedené predstavovalo zásah do jej súkromného, rodinného života už len z toho titulu, že stratila otca, osobu, ktorá sa o ňu starala, prispievala finančne, emočne, citovo. Žalobkyňa 3/ ako matka žalobkyne 2/ uviedla, že od narodenia dcéry bol ako otec spoľahlivý, chodil s ním na výlety, na dovolenky, trávili víkendy u svokry. Žalobkyňa 3/ ako matka žalobkyne 2/ a zároveň družka zomrelého J. Š. poukázala na to, že so zomrelým žila 20 rokov, boli partnermi, po 15-tich rokoch sa im narodila dcéra, všetko bolo v poriadku. Pred nehodou asi pol roka sa ten vzťah zmenil, už tak nefungoval, ale žili spolu a posledné dva mesiace sa odsťahoval k mame. Dôvodom odcudzenia bol alkohol. Tento alkohol v podstate mal aj negatívne dôsledky vo vzťahu k jej dcére, teda žalobkyň 2/, ktorá sa nakoľko bol na konci vzťahu zomrelý už agresívny aj vo vzťahu k žalobkyň 2/ aj žalobkyň 2/ a z tohto dôvodu musela aj dcéra navštevovať psychológa. Ale žalobkyňa 3/ poukázala na to, že chyba zomrelý hlavne finančne, ale aj čo sa týka dieťaťa, teda žalobkyne 2/.

19. Súd ďalej vypočul aj žalobkyňu 4/, ktorá potvrdila, že ide o jej nevlastného brata, mali dobrý vzťah, boli spolu každodenne, nakoľko ona býva s mamou, teda žalobkyňou 1/. Ako deti ich vždycky ochraňoval,

bol to starší brat s tým, že ale nenavštívila ani psychológa, ani psychiatra, ani lekársku pomoc, keď sa dozvedela o smrti nevlastného brata. Na otázku súdu akým spôsobom zasiahla smrť nevlastného brata do jej života uviedla, že stále čaká, či príde domov, bol vždy usmiaty a zasiahlo ich to. Potvrdila, že bol vždycky ochotný jej pomôcť a bol pre ňu oporou s tým, že v súčasnej dobe nie je nikto na koho sa môže obrátiť tak, ako sa mohla na neho.

20. Žalobkyňa 5/ v rámci výpovede uviedla že zomrelý bol jej nevlastný brat. Potvrdila, že mali dobrý vzťah, ako deti sa spolu hrávali, chodievali spolu von. Neskôr, už keď sa spoznal s priateľkou, tak sa stretávali menej, ale sem-tam sa teda zastavil, boli v kontakte, ten vzťah bol dobrý, nadštandardný, aj keď sa už teda nestretávali tak často, iba pri rôznych oslavách, navštevoval ju aj v Turčianskych Tepliciach, keď prišiel s malou dcérou na kávu. Ten vzťah bol dobrý. Takisto po nehode nevyhľadala lekársku pomoc ani psychiatra, ani psychológa.

21. Jedným z kritérií v súvislosti so stanovením výšky náhrady, aj samotný postoj toho, kto zasiahol do osobnostných práv, t.j. postoj vodiča, teda poistenca žalovaného k tomuto zásahu, čo spôsobil a za čo bol odsúdený. Je treba uviesť, že v konaní nebolo preukázané, že by sa vodič, teda poistenec žalovaného nejakým spôsobom ospravedlnil, prejavil ľútosť, nahradil nejakú škodu žalobkyniam. Tieto skutočnosti preukázané neboli.

22. V konaní bolo preukázané poukazujúc na závery trestného konania a nepopreli to ani samotné žalobkyne v podanej žalobe, že je tu určitá miera spoluzavinenia zomrelého Jaroslava Štrbu, nakoľko aj z trestného rozsudku jednoznačne vyplynulo, že bol pod vplyvom alkoholu, bolo mu nameraných 1,67 promile alkoholu v krvi a 2,46 promile alkoholu v moči. Čiže podľa názoru súdu k tomu zásahu došlo aj zavinením poškodeného chodca, nakoľko kráčal po ceste, ako vyplynulo z predmetného spisu, nesprávnym spôsobom, neoznačený reflexnými prvkami a navyše pod výrazným vplyvom alkoholu, čo sa muselo výraznou mierou prejaviť aj na samotnom konaní zodpovednej osoby, teda pôvodcu zásahu vodiča poistenca J. Š.. Súd pri uvedenom zobral do úvahy aj túto mieru spoluzavinenia usmrtenej osoby, a to minimálne v rozsahu 30 %. Žalobkyne nepopierali, že to spoluzavinenie zo strany zomrelého tam bolo, ale poukázali na to, že tá miera spoluzavinenia bola zohľadnená vo výške žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy. To znamená, že súd v rámci priznania výšky nemajetkovej ujmy zobral do úvahy aj tieto okolnosti na strane zodpovednej osoby a uvedené malo vplyv na výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd potom následne priznal žalobkyniam 1/ až 5/. Súd ďalej prihliadal na strane poškodených, teda žalobkýň 1/ až 5/ na intenzitu vzťahu so zomrelým, či boli na neho odkázané. Žalobkyňa 1/ ako matka zomrelého stratila možnosť realizovať a rozvíjať rodinný život so svojim synom ako najbližším rodinným príslušníkom. Žalobkyňa 2/ ako maloletá dcéra zomrelého bola na neho odkázaná citovo, materiálne. Žalobkyňa 3/ preukázateľne už nemala citový vzťah k zomrelému, tento odišiel zo spoločnej domácnosti pred nehodou z dôvodu požívania alkoholu a následnej agresivity zomrelého k žalobkyni 3/, ale určitá hmotná odkázanosť tam bola, hoci išlo len o jeho družku. Čo sa týkalo žalobkýň 4/ a 5/, tak tu súd konštatuje, že takisto nebola preukázaná vysoká intenzita vzťahu týchto žalobkýň so zomrelým, išlo o nevlastné sestry, tieto neboli na zomrelého odkázané. Bolo pravdou, že ten vzťah bol dobrý, stretávali sa, ale nebolo to takej intenzity, aby súd mohol priznať výšku nemajetkovej ujmy, akú si uplatnili žalobkyne 4/ a 5/.

23. Zhodnotiac všetky vyššie uvedené okolnosti, súd preto priznal žalobkyni 1/ uplatnenú sumu vo výške 8000 € ako matke zomrelého. Čo sa týkalo žalobkyni 2/, súd priznal uplatnenú sumu vo výške 13 000 €. Čo sa týka žalobkyne 3/ priznal sumu vo výške 1 000 € a rovnako tak aj žalobkyni 4/ a žalobkyni 5/ sumu vo výške 1 000 €. Vo zvyšku žalobu zamietol. Pri určení tejto výšky nemajetkovej ujmy pri všetkých žalobkyniach bral do úvahy aj spoluzavinenie zomrelého a zároveň bral do úvahy aj intenzitu vzťahu medzi zomrelým a žalobkyňami. Súd priznal uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy v celom rozsahu žalobkyniam 1/ a 2/, išlo o matku a dcéru zomrelého, a mal za to, že v požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy už bolo zohľadnené aj spoluzavinenie zomrelého. Tu bral do úvahy otázku hmotnej závislosti žalobkyne 2/ na usmrtenej osobe, vek zomrelého, vek maloletej osoby, ktorá vo veľmi skorom veku stratila otca, stratila osobu, ktorá sa o ňu starala a zabezpečovala ju aj finančne, materiálne, aj citovo.

24. Súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že pri stanovení peňažného zadosťučinenia platí v európskom deliktálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne podobných

prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces. V kontexte tejto zásady si súd dovoľí poukázať na niektoré rozhodnutia súdov, ktorými bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode.

25. Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015 priznal žalobcovi ako pozostalému, ktorý navždy stratil pri autonehode zavinenej nedbanlivostným protiprávnym konaním inej osoby manželku a dve maloleté deti, celkovo peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 45.000,- eur. Svoje rozhodnutie Krajský súd v Žiline odôvodnil tak, že vzal za základ svojich úvah verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej "ESLP") v prípade Q. proti Slovenskej republike. V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000,- eur, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv sťažovateľky bolo zasiahnuté usmrtením jej oboch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). Krajský súd v Žiline zvolil dotknuté rozhodnutie za východisko aj z toho titulu, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá (aj maximálne) racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne, resp. opačne. Napríklad nedá sa nič namietat proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím/usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o "nulovom" základnom východisku. Náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ESLP v prípade Q. proti Slovenskej republike za zásah do práva na súkromie, zahŕňajúce právo na rodinný život, činila 25.000,- eur. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) jej detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom sťažovateľky, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia Krajský súd v Žiline konštatoval, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12.500,- eur. Krajský súd v Žiline ďalej v pomerovaní s okolnosťami súdnej veci zohľadnil, že pri dopravnej nehode došlo okrem usmrtenia oboch detí žalobcu aj k usmrteniu jeho manželky, teda došlo k úplnému znemožneniu naďalej naplňovať vzťah ako rodiča a dieťaťa, tak aj vzťah manžela. Vzhľadom na vykonané dokazovanie Krajský súd v Žiline ustálil, že vzťahy v rodine žalobcu boli intenzívne.

26. Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 8Co/264/2013 zo dňa 28.10.2013 potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/256/2011-184 zo dňa 29.01.2013, ktorým bola priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyni I. ako pozostalej manželke, maloletej žalobkyni II. ako pozostalej dcére, žalobcom III. a IV. ako pozostalým rodičom, ktorí navždy stratili v osobe usmrteného manžela, otca a syna, a to pri autonehode spôsobenej žalovaným vedúcim osobné motorové vozidlo po požití alkoholu, ktorý neprispôbil jazdu vozidla situácii v cestnej premávke a svojimi schopnosťami, pred križovatkou cez odbočovací pruh predchádzal pred ním jazdiace vozidlo vo vzdialenosti, ktorá nebola dostatočná na dokončenie predchádzania, rýchlosťou 105 km/hod., prešiel do protismeru a na prechode pre chodcov pravou časťou vozidla narazil do chodca - príbuzného žalobcov. Súd prvej inštancie ďalej svoje odvolacím súdom potvrdené rozhodnutie odôvodnil skutkovými zisteniami, že strata manžela u žalobkyne I. v čase vysokého štádia tehotnosti (pozn. čakajúc narodenie žalobkyne II.) predstavovala mimoriadne šokujúce osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny, na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkolvek životnej situácii, o to viac v uvedenom stave. Žalobkyňa II. definitívne stratila možnosť vykonávať svoje práva k otcovi ako plnohodnotnému rodičovi vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plní svoje funkcie. Žalobcovia III. a IV. prišli o svojho najstaršieho syna, s ktorým ich spájali silný emocionálny vzťah a takmer každodenná pomoc, napriek založeniu vlastnej rodiny. Žalobcovia so zomrelým príbuzným tvorili fungujúcu rodinu, ktorá predstavovala pre ich všetkých pevné rodinné zázemie, ukotvené v nebohom, vzhľadom na jeho zručnosti, schopnosti a charakterové vlastnosti. V predmetnej veci tak bolo priznané peňažné zadostučinenie žalobkyni I. v sume 20.000,- eur, žalobkyni II. v sume 23.000,- eur a žalobcom II. a III. v sume 10.000,- eur.

27. Najvyšší súd SR rozsudkom spis. zn. 4 Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012, ktorým zamietol dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave spis. zn. 11Co/90/2010 zo dňa 16.03.2011, ktorým bola žalobcom I. a II., ako pozostalým rodičom po ich dcére, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode spôsobenej nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla, ktorý sa nevenoval

plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu dcéru žalobcov I. a II., prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 15.000,- eur. Krajský súd v Trnave pri svojom rozhodnutí vychádzal z toho, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že usmrtená dcéra žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi (žalobcami I. a II.), o týchto sa starala, bola hybnou silou ich domácnosti. Rodičia po tom, ako bola zranená pri dopravnej nehode ju pravidelne takmer dennodenne navštevovali v nemocnici, s jej smrťou podľa ich vlastných vyjadrení a vyjadrení svedkyne sa doposiaľ nevyrovnali, stále im chýba a keďže sa jednalo o ich dcéru, na ktorú boli najviac citovo naviazaní, keďže s nimi žila v spoločnej domácnosti a poskytovala im potrebnú starostlivosť, na ktorú sa spoliehali aj do budúcnosti. Smrťou dcéry bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti dcéry pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú žalobcovia I. a II. ochudobnení aj do budúcnosti o rodinný život, táto spočíva aj v citovej strate, keď smrťou dcéry stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú.

28. Ďalej súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/465/2014, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici, kde išlo o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela - otca, kde sa teda domáhali žalobcovia nemajetkovej ujmy vo výške pre matku 66 500 €, deti 2x po 33 500 €, kde okresný súd priznal 3x po 33 500 € a krajský súd uvedené potvrdil.

29. Žalobkyne si uplatnili v súvislosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy aj úrok z omeškania, a to odo dňa podania žaloby do zaplatenia. V tomto smere sa súd v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalovaného a žalobu v časti uplatnených úrokov z omeškania zamietol, nakoľko povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. V tomto smere súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 6Cdo/185/2011.

30. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd postupoval podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, kedy vychádzal z pomeru úspechu a neúspechu strán sporu vo veci.

Žalobkyňa 1/ si uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100 %. Úspech žalobkyne 1/ predstavuje celý priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a preto súd rozhodol, že žalobkyňa 1/ má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu.

Žalobkyňa 2/ si uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100 %. Úspech žalobkyne 2/ predstavuje celý priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a preto súd rozhodol, že žalobkyňa 2/ má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu.

Žalobkyňa 3/ si pôvodne uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100 %. Úspech žalobkyne 3/ predstavuje priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 €, čo v percentuálnom vyjadrení po zaokrúhlení predstavuje 13 %. Úspech žalovaného vo vzťahu k žalobkyňi 3/ predstavuje tak 87 % a čistý úspech žalovaného predstavuje 87 % - 13 % čo je 74 %.

Žalobkyňa 4/ si pôvodne uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100 %. Úspech žalobkyne 4/ predstavuje priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 €, čo v percentuálnom vyjadrení po zaokrúhlení predstavuje 13 %. Úspech žalovaného vo vzťahu k žalobkyňi 4/ predstavuje tak 87 % a čistý úspech žalovaného predstavuje 87 % - 13 % čo je 74 %.

Žalobkyňa 5/ si pôvodne uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100 %. Úspech žalobkyne 5/ predstavuje priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 €, čo v percentuálnom vyjadrení po zaokrúhlení predstavuje 13 %. Úspech žalovaného vo vzťahu k žalobkyňi 5/ predstavuje tak 87 % a čistý úspech žalovaného predstavuje 87 % - 13 % čo je 74 %.

31. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.